

**ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များ
ကမ္ဘာ့အနှံ့ခရီးသန့်ပြီ**

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သည် ကမ္ဘာတစ်လွှားသို့ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပြန့်ပွားလာသည် နှင့်အမျှ ဗုဒ္ဓစာပေများ၊ ရဟန်းတော်များကိုလည်း နိုင်ငံတကာတွင် တွေ့မြင်လာကြရသည်။ မကြာသေးမီ အချိန်က ဗုဒ္ဓ၏ဓာတ်တော် မွေတော်များ ကမ္ဘာတစ်ဝှင်သို့ လှည့်လည် ကြွချီပုံအကြောင်းကို ကမ္ဘာ့သတင်း စာများ၌ ဖတ်ရှုကြရသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဓာတ်တော် မွေတော်များအကြောင်း ကမ္ဘာ့သတင်းစာတို့၌ ဖော်ပြထားပုံအချို့ကို ထုတ်နုတ်၍ ဖော်ပြလိုပါသည်။ ရှေးဦးစွာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ထုတ်ဝေသည့် ဝါရှင်တန် ပို့စ် သတင်းစာ၌ အမေရိကန်ပြည်နယ် အချို့တွင် ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များကို ပြသထားမည့် အကြောင်း သတင်းထောက် ဘီလ်ဗရုတ်ဒ်ဝေး ရေးသားပုံမှာ ဤသို့ဖြစ်သည် -

ယခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက် ရာသီတွင် ကမ္ဘာ့ဘာသာ ကြီးများ၌ပါဝင်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို တည်ထောင်ခဲ့သူ သိဒ္ဓတ္ထဂေါတမ ဗုဒ္ဓ၏ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော် အချိန်က ဓာတ်တော်များကို ကြုံတောင့်ကြုံခဲ ဖူးမြော်ခွင့် ရသူများအဖို့ အံ့ဩဖွယ် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

အခြားများစွာသော ဘာသာတရားဆိုင်ရာ သူတော်စင်တို့၏ အရိုးများနှင့်မတူဘဲ ဗုဒ္ဓ၏ ဓာတ်တော်များတွင် ပုလဲလုံးကဲ့သို့သော ဓာတ်တော်များ ပါဝင်သည်။ ပုံဆောင်ခဲ အသွင်ရှိသော အဆိုပါ ဓာတ်တော်များသည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များကို မီးသင်္ဂြိုဟ်သောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး နှလုံးသားပုံ၊ ပန်းပွင့်၊ ခရုသင်းနှင့် အခြား ပုံသဏ္ဍာန်များ အသွင်* ကျန်ရစ်သည်ဟုဆိုသည်။ ဓာတ်တော်အဖြစ် တည်ရှိခြင်းမှာ ထိုရဟန္တာ သူတော်စင်များ၏

ကိလေသာ (စိတ်အညစ်အကြေး)မှ အမှန်တကယ် လွတ်မြောက်မှုကို ပေါ်လွင်စေသည်ဟု ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ ယုံကြည်ကြသည်။

သကျမုနိဗုဒ္ဓ ဟုလည်း ခေါ်တွင်သည့် ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏ အရိုးအပိုင်းအစများနှင့် ကျောက်ဖြစ် ရုပ်ကြွင်းသဖွယ် သွေးသားအစိုင်အခဲ ဓာတ်တော်များနှင့် အခြားရဟန္တာ သူတော်စင်များ၏ ဓာတ်တော်များကို ဝါရှင်တန်မြို့၊ ဝီအက်ဟိုအန် တီဗက်ဘုရားကျောင်း၌ ပြသထားသည်။ ရှေ့လတွင် အဆိုပါ ဓာတ်တော်များကို မြောက်ကာရိုလိုင်းနား ပြည်နယ် ချားလော့တ် (Charlotte)မြို့၊ ရော်ဂျီယာပြည်နယ် အတ္တလန္တာမြို့၊ ဖလော်ရီဒါပြည်နယ် အိုလန်ဒီမြို့နှင့် တက္ကဆပ်စ်ပြည်နယ် ဒီးလက်စ်မြို့တို့၌ ခင်းကျင်း ပြသထားမည်ဟု သိရသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ဓာတ်တော်များ စစ်မှန်ကြောင်း အာမခံပါသလားဟု မေးမြန်းကြည့်သောအခါ မန်ချက်ချူးဆပ်စ် နည်းပညာတက္ကသိုလ် (M.I.T.) မှ ဧည့်ပညာရှင်လည်းဖြစ် ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်လည်းဖြစ်သူ တင်ဇန် ဝိယဒသီ သုခလ ပုဂ္ဂိုလ်က ‘ဒါဟာ မေးသင့်တဲ့ မေးခွန်းပါပဲ’ ဟုဆိုသည်။ လွန်ခဲ့သော (စက်တင်ဘာ)လက တီဗက်ဘုရားတော်ကြီး ဒလိုင်လားမား အမေရိကသို့ လည်ပတ်ချိန် အတွင်း ဓာတ်တော်များကို ထိုတက္ကသိုလ်၌ ပြသခဲ့ဖူးသည်။

ဓာတ်တော်ကြုတ်ကို ကြည့်ရှုလာသူများ၏ ဦးခေါင်းပေါ်၌ ထားလျက် ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သပေးသူ သုခလ ရဟန်းတော်က မိမိအနေဖြင့် အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်း မိတ္တေယျစီမံကိန်း (Maitreya Project)မှ ဦးဆောင်ပြုလုပ်သည့် ဟဒယ ဓေတီယ ဓာတ်တော်များ လှည့်လည်ပြသပွဲ (Heart Shrine Relics Tour Exhibit)တွင် ပါရှိသည့် (ဓာတ်တော်) ပစ္စည်းများ၏ စစ်မှန်မှုကို မေးမြန်းခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်း ဆိုသည်။ ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များ တည်ရှိဆဲ ဖြစ်သည့် အိန္ဒိယနှင့် နီပေါနိုင်ငံများ၌ ဓေတီတော်များ တည်ဆောက်ရာတွင် ပါဝင်ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သူ သုခလ ရဟန်းတော်က

ယခု ပြသထားသည့် ဓာတ်တော်များမှာ သကျမုနိဗုဒ္ဓ၏ ဓာတ်တော် အစစ် အမှန်များ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များမှာ အခြားနေရာ အားလုံးတွင် တွေ့ရသည့် ဓာတ်တော်များနှင့် သွင်ပြင် တူညီကြောင်းဆိုသည်။

ကမ္ဘာအနှံ့ရှိ ဘုရားကျောင်းများ၌ ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များ ရှိကြပြီး အထူးနေ့ရက်များ၌သာ ယင်းဓာတ်တော်များကို အများပြည်သူ ရှုမြင်နိုင်အောင် ပြသကြသည်။ သို့ရာတွင် ဓာတ်တော်များကို လှည့်လည် ပြသမှုမှာ ရှားပါးသည်သာမက ဓာတ်တော် အများအပြားကို ယခုဓာတ်တော်များကဲ့သို့ လှည့်လည်ပြသခြင်း လုံးဝမရှိခဲ့ဖူးဟု ၎င်းကဆိုသည်။

ဓာတ်တော်များကို ဖူးမြော်ရခြင်းသည် မင်္ဂလာရှိပါကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓသက်တော်ထင်ရှား မရှိတော့သဖြင့် ယင်းဓာတ်တော်များမှာ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဗုဒ္ဓနှင့် ပမာတူကြောင်းလည်း အဆိုပါ ရဟန်းတော်ကဆိုသည်။

ဝေးစ်လေယန် တက္ကသိုလ်မှ လူသိများသည့် ပါမောက္ခ တစ်ဦးဖြစ်ပြီး တိဗက်ဗုဒ္ဓဘာသာကို လိုက်နာကျင့်သုံးသူ ပညာရှင် ဂျန် ဝီးလစ်စ် (Jan Willis)က ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သူများအနေဖြင့် ရုပ်လောကကို ကျော်လွန်ခြင်း၏ အရေးပါမှုကို ဟောကြားသည့် ဘာသာတရားသည် ဓာတ်တော်များကို အလေးဂရု ပြုခြင်းအတွက် အံ့ဩဖွယ် တစ်ရပ် ဖြစ်သွားနိုင်သော်လည်း ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များသည် ဘုရားခန်းများ သို့မဟုတ် အခြားအလေးပြုရာနေရာများ၌ ကိန်းဝပ်ပါက အရိုအသေ ပြုခံရသည့် နေရာဖြစ်သွားပြီး ယင်းသည် ကြည်ညိုသူ တစ်ယောက်အဖို့ အသက်ရှိစဉ်က ကိုယ်တိုင်လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရရှိခဲ့သည်သာမက အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအားလည်း အသိဉာဏ် ပွင့်လန်းအောင် ကူညီခဲ့သော ဆရာအရှင် (ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ)အား ပိုမိုနီးကပ်စွာ သိမြင်ခံစားနိုင်မည်ဟု ဆိုသည်။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၌ လူဦးရေ ၂၇၈ သန်း (၂၀၀၁)ရှိပြီး အွန်လိုင်း သတင်းတစ်ခု၌ ဖော်ပြသည့် ၂၀၀၀-ပြည့်နှစ် ဇယားအရ ခရစ်ယန် ၇၈-ရာနှုန်း၊ ဘာသာမဲ့ ၁၃-ရာနှုန်း၊ ဖန်ဆင်းရှင်မဲ့ ၂-ရာ နှုန်း၊ ဂျူး

၁-ရာနှုန်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ ၀.၅-ရာနှုန်း၊ မူဆလင် ၀.၅-ရာနှုန်း ရှိသည်။ ဖန်ဆင်းရှင်မဲ့ (ဖန်းဆင်းရှင်ကို မယုံသူ) ၂-ရာနှုန်းအနက် သုံးပုံနှစ်ပုံခန့်မှာ ဗုဒ္ဓတရားကို လိုက်နာသူ သို့မဟုတ် ယုံကြည် စိတ်ဝင်စားသူများ ဖြစ်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

ယခုနှစ် (ခရစ် ၂၀၀၃)၊ ဇွန်လတုန်းကလည်း တောင်အမေရိကတိုက် အနောက်စွန်းရှိ ချီလီနိုင်ငံသို့ ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များ ကြွရောက်ခဲ့သည်။ ချီလီနိုင်ငံတွင် ရိုမန်ကက်သိုလစ် ၈၉-ရာနှုန်း၊ ပရိုတက်စတင့် ၁၁-ရာနှုန်း ရှိသည်။ ချီလီနိုင်ငံသားတို့ ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်နှင့် ပတ်သက်၍ ခံစားချက်ကို ရိုက်တာ သတင်းတစ်ပုဒ် (ဇွန်လ ၂၈၊ ၂၀၀၃) ၌ အောက်ပါ အတိုင်း ဖတ်ရသည် -

ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ခရီးစဉ်၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ အဖြစ် ကက်သိုလစ် ခရစ်ယန်ဘာသာဝင် အများစုနေထိုင်ရာ ချီလီနိုင်ငံသို့ ပင့်ဆောင်လာခဲ့သည့် ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များကို ဖူးမြော်ရန် ချီလီနိုင်ငံသား ရာပေါင်းများစွာတို့ တန်းစီလျက် ရှိကြသည်။ ရဲနှင့်လုံခြုံရေး ဝန်ထမ်းများ လိုက်ပါစောင့်ကြပ်လျက် ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များသည် ရွှေကြွတ်တော်ကြီးတွင် ထည့်သွင်း အပူဇော်ခံထားသော သက်တမ်း နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်ခန့် ရှိပြီဖြစ်သည့် ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များကို ချီလီနိုင်ငံ၊ ဆန်တီယာဂိုမြို့တော် ယဉ်ကျေးမှုပြတိုက်ကြီး အတွင်းရှိ ခမ်းနားစွာ တန်ဆာဆင်ထားသည့် စင်မြင့်ပေါ်သို့ ပင့်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ လမ်းတစ်လျှောက်တွင် တရားဓမ္မများ ရွတ်ဆိုပြီး အမွှေးနံ့သာများ ပက်ဖျန်းကြသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ချီလီတွင် လူနည်းစု ဖြစ်သော်လည်း ဤဖန်ပေါင်းချောင်အတွင်းမှ ရွှေခွက်ငယ် အပြည့်ရှိ ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များကို အုန်းအုန်းကျွက်ကျွက် လာရောက် ဖူးမြော်ကြသည်မှာ အံ့အားစရာ ကောင်းကြောင်း ရိုက်တာ သတင်းထောက်က ရေးသားသည်။

‘ဒါဟာ ဘဝတစ်သက်တာမှာ ရတောင့်ရဲခဲ အခွင့်အရေးပဲ။ ကက်သို

လစ် ခရစ်ယန်ဘာသာဝင်များ ဂျေရူးဆလမ်းမြို့သို့ သွားကြသလိုပေါ့'ဟု ချီလီလူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီး အရှင်လူးဝစ်ဖလောရက်စ် (Luis Flores)က သတင်းထောက်အား ပြောကြားသည်။

အဆိုပါ ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များကို မြန်မာ၊ သီရိလင်္ကာနှင့် ယိုးဒယားနိုင်ငံ တို့က ၁၉၉၉-ခုနှစ်တွင် ကုလသမဂ္ဂသို့ လှူဒါန်းခဲ့သည်။ ယင်းနှစ်တွင် ကုလသမဂ္ဂက ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကမ္ဘာ့ဘာသာကြီး တစ်ခုအဖြစ် တရားဝင် အသိအမှတ် ပြုပေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့လည်း တရားဝင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ ရုံးပိတ်ရက် ဖြစ်သွားသည်။

သမိုင်းတွင် ထင်ရှားခဲ့သည့် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ် သို့မဟုတ် သိဒ္ဓတ္ထ ဂေါတမဗုဒ္ဓကို ယခုအခေါ် နိပေါ်နိုင်ငံတွင် မင်းမျိုးမင်းနွယ်မှ ဘီစီ ၅၆၃ (ထေရဝါဒ နိုင်ငံတို့အလို ဘီစီ ၆၂၃)တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် များက ဗုဒ္ဓသည် အသက် ၃၅-နှစ်တွင် ဗောဓိဉာဏ်ကိုရရှိခဲ့ပြီး ဘဝ တစ်လျှောက်လုံး တရားဓမ္မများ ဟောကြားလျက် သက်တော် ၈၀-တွင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်သည်ဟု ဆိုကြသည်။

တင်းကြပ်သည့် အစောင့်အကြပ်များဖြင့် ၁၅-နိုင်ငံမျှ ဒေသစာရီ ကြံ ချီခဲ့ပြီး ဖြစ်သည့် ဓာတ်တော်များသည် နောက်နှစ် (၂၀၀၄-နှစ်) မေလမှ စတင်၍ အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ နယူးယောက်မြို့ရှိ ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ်၌ အမြဲတမ်း ကိန်းဝပ် စံပယ်မည် ဖြစ်သည်။

တိဗက်လူမျိုး ရောဂါကုသသူ လားမားဘုန်းတော်ကြီး ဂန်ချင်ရင်ပိုချီ (Gangchen Rinpoche)က ဤဓာတ်တော်များကို တိဗက်ရှိ မိမိကျောင်း သို့ ရေရရှိရေးအတွက် ကူညီပေးခဲ့သည့် အင်ဂျင်နီယာအုပ်စု တစ်စုအပါ အဝင် မိမိမိတ်ဆွေများ၏ စေတနာကို တုံ့ပြန်ရန် ချီလီနိုင်ငံသို့ ပင့်ဆောင် ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ ဓာတ်တော်များ ချီလီသို့ ကြွရောက်ခြင်းမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် များအတွက်သာ မဟုတ်ဘဲ အားလုံးအတွက် တံခါး ဖွင့်ထားကြောင်း၊ အ

ကြောင်းမူ ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင်က လူသားအားလုံးကို ပွင့်လင်းစွာ ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ ကြောင်း၊ ဓာတ်တော်များသည် အကြမ်းမဖက်မှုကို တည်ဆောက်ရန် အထောက် အပံ့ပြုလိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်း' အဆိုပါ လားမားဘုန်းတော် ကြီးက ရိုက်တာသို့ မိန့်ကြားသည်။

ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များကို ဗူးမြော်ရန် စင်မြင့်ပေါ်သို့ ပထမဆုံး ရောက် လာသူများမှာ ရဲအရာရှိများ ဖြစ်ပြီး ယင်းနောက် လုံခြုံရေးအဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များကမူ ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များ ယခုအပတ် ဆန်တီယာဂို မြို့တော်သို့ ရောက်ရှိချိန်မှစ၍ အံ့ဖွယ်ဖြစ်ရပ်များ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ ကြောင်း ပြောဆိုကြသည်။

ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များ မြို့တော်သို့ ရောက်ရှိသည့် တိုတောင်းသည့် အ ချိန်ကာလအတွင်း ဗုဒ္ဓအကြောင်း မသိဖူးကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များတွင် လုံးဝ ပြောင်းလဲမှုများကို တွေ့ရကြောင်း၊ ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ကို ကူညီ စောင့်ရှောက်သည့် လုံခြုံရေးတာဝန်ခံများနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ တည်းခိုနေသည့် ဟိုတယ်မှ ဝန်ထမ်းများ၏ တုံ့ပြန်မှုမှာလည်း အံ့ဩစရာပင် ဖြစ်ကြောင်း ပြုပြင်ပြောဆိုအောင် စီစဉ်သူ ဟေဒီဒက်ဝစ်လာ (Heidy Dettwiler)က ရိုက်တာသို့ ပြောကြားသည်။

ချီလီနိုင်ငံ၊ ဆန်တီယာဂိုမြို့၌ ပြသခဲ့သည့် ဓာတ်တော်များကိုပင် အာ ဖရိကိုက် အရှေ့ဖျားရှိ ကင်ညာနိုင်ငံသို့ ပင့်ဆောင်မည် ဖြစ်ကြောင်း ဒေး လီးနေးရှင်း သတင်းစာ (ဇူလိုင် ၃၁၊ ၂၀၀၃)၌ ဖော်ပြခဲ့သည်။ ကင်ညာ နိုင်ငံ၌ ပရိတက်စတင့် ၃၈-ရာနှုန်း၊ ကက်သိုလစ် ၂၈-ရာနှုန်းနှင့် မူဆ လင် ၇-ရာနှုန်း နေထိုင်သည်။ ယင်းသတင်းစာ ဖော်ပြချက်မှာ အောက် ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် -

ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များ ထည့်ထားသည့် ဓာတ်တော်ကြတ်ကို ရှေ့တစ် ပတ်တွင် ကင်ညာနိုင်ငံ၊ နိုင်ရိုဘီမြို့၌ ပြသမည် ဖြစ်သည်။ ယင်းဓာတ် တော်များကို နိုင်ရိုဘီမြို့ လိုရေရှိုရိန်ဂျီလမ်းရှိ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဘုရား

ကျောင်းတစ်ခု၌ ဗုဒ္ဓမွေးနေ့၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရသည့်နေ့နှင့် ပရိနိဗ္ဗာန် စံသည့်နေ့ကို အထိမ်းအမှတ်ပြုသည့် ဝိဆက်ဒေး ကာလအတွင်း ခင်း ကျင်းပြသထားမည် ဖြစ်သည်။ ယင်း အခမ်းအနားမှာ အာဖရိကတိုက် တွင် ပထမဆုံးအကြိမ်ဖြစ်သည်။

ယင်း အခမ်းအနားသည် ၁၉၉၉-ခုနှစ်က ကုလသမဂ္ဂတွင် ကမ္ဘာ့ အရေးပါသည့် နေ့အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးခဲ့သော ဝိဆက်ဒေးကို အသိ အမှတ်ပြုသည့် အထိမ်းအမှတ်လည်း ဖြစ်သည်။ ၇၉-ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ ညီလာခံ၌ ဝိဆက်ဒေးကို ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ်နှင့် ၎င်း၏ အခြားရုံးများ၌ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာက လက်ခံ အသိအမှတ်ပြု သည့် နေ့ရက်အဖြစ် ဆုံးဖြတ်အတည်ပြု ပြဌာန်းခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များကို ထည့်သွင်းထိန်းသိမ်းထားသည့် ဓာတ်တော် ကြုတ်ကို စောင့်ရှောင့်သူ ဥပသကာ ဆီအန်ဆာ အေခန့်သည် ၂၀၀၁- ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ကတည်းက ကမ္ဘာတစ်လွှားသို့ ခရီးလှည့်လည်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ခရီးစဉ်မှာ ၂၀၀၄-ခုနှစ်၊ ဝိဆက်ဒေးတွင် ကမ္ဘာ့ကုလ သမဂ္ဂဌာနချုပ်၌ ပြီးဆုံးမည်ဖြစ်ပြီး ယင်းဓာတ်တော်များကို ယင်း ဌာန ချုပ်တွင် အမြဲတမ်း ထိန်းသိမ်းထားမည်ဖြစ်သည်။

နိုင်ရှာဘီမြို့၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်သူ ထေရဝါဒရဟန်းတော် အရှင် အရိယဝံသ အဆိုအရ ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များနှင့်အတူ မစ္စတာဆာအေခန့် ရောက်ရှိလာခြင်းမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအဖို့ ဘဝတစ်သက်တာတွင် တစ် ကြိမ်သာ ဗုဒ္ဓဓာတ်တော်များကို နီးကပ်စွာ ဖူးမြော်ခွင့်ရသည့် အခွင့်အ လမ်းဖြစ်သဖြင့် အလွန်အရေးပါသည့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ဖြစ် သည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုင်း၊ သီရိလင်္ကာနှင့် နီပေါလို ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ ဘာသာ နိုင်ငံများ၌ လူအများသည် ဓာတ်တော်များကို ဖူးမြော်ရန် နေ့ပေါင်း များ စွာ တန်းစီရကြောင်း၊ ဓာတ်တော်များမှာ ဗုဒ္ဓဝါဒ၌ အထူးဟောကြား ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်ကြောင်း အရှင်အရိယဝံသက ဆိုသည်။

ဒီဃနိကာယ် မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်နိဂုံး၌ ဗုဒ္ဓ၏ ဓာတ်တော်မေ့တော် များ၏ ဂုဏ်ရည်နှင့် ပတ်သက်၍ ရှေးခေတ် သီဟိုဠ်မထေရ်ကြီးများက အောက်ပါအတိုင်း မှတ်ချက်ပြုခဲ့ကြသည် -

‘ထိုသရီရ ဓာတ်တော်၏ တန်ခိုးကြောင့်ပင်လျှင် ဤမဟာပထဝီ မြေပြင်သည် မြတ် သော ဓာတ်တော် ပူဇော်ပွဲတို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်ထားသကဲ့သို့ တင့်တယ်ပေ၏။ ဤ သို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ဤသရီရဓာတ်တော်ကို မြတ်ထက်မြတ်သော နတ်လူတို့ သည် ကောင်းစွာအရို အသေပြုကြကုန်၏။ (အကြင်) သရီရဓာတ်တော်ကို နတ်မင်း နဂါးမင်း လူမင်းတို့သည် ပူဇော်ကြလေပြီ၊ ထိုအတူပင် မင်းထက် မင်းမြတ်တို့လည်း ပူဇော်ကြလေပြီ၊ ထို(သရီရ ဓာတ်တော်) ကို ရရှိလတ်သော် လက်အုပ်ချိမိုး ရှိခိုးကြကုန်လော့၊ မြတ်စွာဘုရားဟူသည် ကမ္ဘာ အရာတို့ဖြင့်သော်လည်း စင်စစ် တွေ့ရခဲ၏ (ဒီ-မြန် ၂၊ ၁၆၀)။ □

* မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို မီးရှို့သောအခါ အသာ၊ အရေ၊ အကြော၊ အစေးတို့သည် ပြာမဖြစ်၊ မိုင်းမဖြစ်ဘဲ သရီရဓာတ်တော် ဖြစ်သွား၏ (ဒီ-မြန် ၂၊ ၁၅၇)။ ဓာတ်တော်များသည် မြတ်လေးပန်း၊ သန့်စင်သည့် ပုလဲ၊ ရွှေအဆင်းသဏ္ဍာန် ရှိ၏။ စွယ်တော် လေးဆူ၊ ညှပ်ရိုးတော် နှစ်ဆူ၊ ဥဏ္ဍာလုံ မွေးရှင်တော် ပေါင်း ၇-ဆူ မှာ ပကတိအတိုင်း ကျန်ပြီး ကျန်ကိုယ်ခန္ဓာ အစိတ်အပိုင်းများမှာ အငယ်ဆုံး မုန် ညင်းစေ့၊ အကြီး ဆန်ကျိုး၊ အကြီးဆုံး ပဲနောက်စေ့ကျိုးခန့် ပမာဏရှိသော ဓာတ် တော်များ ဖြစ်သွား၏ (ဒီ-ဌ ၂၊ ၁၉၆)။

Sources:
1. Reuters, June 28, 2003
2. Daily Nation, July 31, 2003
3. The Washington Post, Oct 25, 2003